

Muistio

1.6.2023

VN/6349/2023
VN/6349/2023-MMM-13

Johanna Nykyri, erityisasiantuntija
Maa- ja metsätalousministeriö
Ruokaosasto
Eläin- ja kasvinterveyden yksikkö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO

Muistio taimiaineistolain nojalla annettujen hedelmäkasvien ja koristekasvien taimiaineistoja koskevia maa- ja metsätalousministeriön asetuksia (399/2020; 398/2020 ja 396/2020) muuttavista asetuksista

Tausta

Taimiaineistolain (1205/1994) 3-5 d §:n ja 6 a §:n nojalla on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus hedelmä- ja marjakasvien taimiaineiston tuottamisesta, markkinoinnista ja maahantuonnista (399/2020), 3-5 §:n ja 6 a §:n nojalla on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus hedelmä- ja marjakasvien varmennetusta taimiaineistosta (398/2020) ja 3-5 §:n nojalla on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus koristekasvien taimiaineiston tuottamisesta, markkinoinnista ja maahantuonnista (396/2020). Taimiaineistolailla ja sen nojalla annetuilla MMM:n asetuksilla pannaan täytäntöön vastaavia EU-direktiivejä.

Joulukuussa 2022 Komissio antoi [täytäntöönpanodirektiivin \(EU\) 2022/2438](#) direktiivin 93/49/ETY ja täytäntöönpanodirektiivin 2014/98/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse säänneltyjen muiden kuin unionikaranteenituhoojien esiintymisestä koristekasvien lisäysaineistossa, hedelmäkasvien lisäysaineistossa ja hedelmäntuotantoon tarkoitetuissa hedelmäkasveissa.

Täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2022/2438 kansallinen täytäntöönpano Suomessa ehdotetaan tehtäväksi muuttamalla em. kansallisia asetuksia (399/2020; 398/2020 ja 396/2020) taimiaineistolain 4 §:n nojalla (taimiaineiston tuotanto).

Perustelut keskeisille muutoksille

Laatutuhoojien luetteloon lisättävät ja poistettavat kasvintuhoojat ja niitä koskevat toimenpiteet

Taimiaineistoja koskevalla täytäntöönpanodirektiivillä (EU) 2022/2438 linjataan hedelmäkasvien ja koristekasvien taimiaineistojen laatutuhoojia (säänneltyt muut kuin unionikaranteenituhoojat, RNQP) koskevia säädöksiä kasvinterveyssäädöksiin kirjattujen laatutuhoojia koskevien säädösten

Postiosoite
Postadress

Käyntiosoite
Besöksadress

Puhelin
Telefon

s-posti, internet
e-post, internet

Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.mmm@gov.fi

vastaavien muutosten kanssa. Tehdyt muutokset perustuvat kasvinterveyttä koskevan Komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/2072 muutokseen ([Komission täytäntöönpanoasetus \(EU\) 2021/2285](#)) eräiden tuhoojien kasvinterveydellisen tilanteen saattamiseksi ajan tasalle ja joissain tapauksissa niiden vastaisten erityisten toimenpiteiden muuttamiseksi.

Tehdyissä direktiivien ja asetuksen muutoksissa lisättiin koristekasvien laatutuhoojien luetteloon *Pseudomonas syringae* pv. *actinidiae* –kasvintuhooja ja *Phytophthora ramorum* (EU-isolaatit) –kasvintuhooja. Hedelmäkasvien laatutuhoojien luetteloon lisättiin *Phytophthora ramorum* (EU-isolaatit) –kasvintuhooja sekä tätä tuhoojaa koskevat toimenpiteet. Hedelmäkasvien laatutuhoojien luettelosta poistettiin *Candidatus Phytoplasma australiense* –kasvintuhooja, joka on siirretty EU:n karanteenituhoojien luetteloon. Vastaavat toimenpiteet poistettiin *Fragaria*-suvun kasveilta.

Näin ollen ehdotetaan muutettavan myös maa- ja metsätalousministeriön asetuksissa (399/2020; 398/2020 ja 396/2020) annettuja kasvintuhoojia ja niiden toimenpiteitä koskevat liitteet kokonaisuudessaan.

Keskeiset muutokset koristekasvien taimiaineistojen osalta tehdään asetuksen MMMa 396/2020 liitteen 4 taulukkoon (kasvintuhoojat). Hedelmäkasvien taimiaineistojen osalta MMMa 399/2020 liitteen 6 A osan taulukkoon 1 (kasvintuhoojat), taulukkoon 2 (kasvintuhoojat) ja taulukkoon 3 (toimenpiteet) sekä varmennettujen hedelmäkasvien osalta MMMa 398/2020 liitteen 3 taulukkoon 1 (kasvintuhoojat), taulukkoon 2 (kasvintuhoojat) ja taulukkoon 4 (toimenpiteet).

Kasvintuhoojatutkimukset ja tuhojavapaat alueet

Täytäntöönpanodirektiivillä (EU) 2022/2438 lisättiin myös tuhojavapaita alueita koskeva poikkeus hedelmäkasvien esiperus- ja perusaineistolle sekä varmennetulle (sertifioidulle) aineistolle (pl. esiperusemokasvиеhdokkaat ja emokasvit) ja CAC-aineistolle (pl. tunnistettu aineistolähde) suoritettavasta silmämääräisestä tarkastuksesta, näytteenotosta ja testauksesta alueilla, joiden tiedetään tai joiden on vahvistettu olevan vapaita asianomaisista tuhoajista kansainvälisten kasvinsuojelutoimenpiteitä koskevien standardien mukaisesti (Requirements for the establishment of pest free areas. ISPM No 4 (1995), Rooma, IPPC, FAO (2017)). Poikkeus lisätään MMMa 398/2020 liitteen 6 A johdantoon ja MMMa 399/2020 liitteen 3 johdantoon.

Tuhoojavapaalla alueella tulee kuitenkin aina noudattaa kasvinterveysasetusta ja sen nojalla annettuja alemman asteisia säädöksiä huolimatta siitä, mitä taimiaineistodirektiiveissä säädetään. Tämä tarkoittaa muun muassa tuhoajan silmämääräistä tarkastamista kasvipassia myönnettäessä ja toimia epäiltäessä kasvintuhoojan esiintymistä.

Tähän liittyviä tuotantopaikkavaatimuksia muutettaisiin direktiivin mukaisesti MMM:n asetuksissa *Castanea sativa* (jalokastanja) –lajin ja *Malus* (omenapuut), *Pyrus* (päärynäpuut) ja *Vaccinium* (puolukat) –sukujen eri taimiluokissa (MMMa 398/2020 liitteen 6 A osan taulukko 3 ja MMMa 399/2020 liitteen 3 taulukko 4).

Candidatus Phytoplasma pyri –kasvintuhoojaa koskevien toimenpiteiden keventäminen

Hedelmäkasvien taimia koskevien EU-säädösten uudistamisen (Komission täytäntöönpanodirektiivi (EU) 2014/98) jälkeen jäsenvaltioiden kokemukset ovat komission mukaan osoittaneet, että *Candidatus Phytoplasma pyri* –kasvintuhoojan vastaiset toimenpiteet ovat olleet suhteettomia aiheutuvaan kasvinterveysriskiin nähden. Näin ollen kyseistä kasvintuhoojaa koskevia toimenpiteitä yhdenmukaistettiin taimiaineistodirektiivissä kasvinterveyden täytäntöönpanoasetuksessa vahvistettujen toimenpiteiden kanssa. Poikkeus lisätään MMMa 398/2020 liitteen 6 A osan taulukkoon 3 ja MMMa 399/2020 liitteen 3 taulukkoon 4 (*Pyrus*-suku).

Mantelin tieteellinen nimi

Hedelmäkasvien taimien perusluokan vaatimukseen muutettiin mantelin tieteellinen nimi (*Prunus amygdalus* > *Prunus dulcis*) vastaamaan ajantasaista nimeä, jonka vuoksi ehdotetaan muutettavan MMMa 399/2020 liitteen 5 taulukko 5 kokonaisuudessaan.

Lausunnot

Asetusluonnokset ovat olleet lausunnolla 3.3.-19.4.2023. Lausuntopyyntöön vastasi Kauppapuutarhaliitto ry (ei lausuttavaa), PTY ry (ei lausuttavaa), Ruokavirasto, Taimistoviljelijät ry, Luonnonvarakeskus ja MTK ry (ei ole huomautettavaa ehdotettuihin muutoksiin). Asetusluonnoksissa ja tässä muistiossa selvennettiin lausunnon antaneiden tahojen esille nostamia asioita.

Ruokaviraston, Taimistoviljelijöiden ja Luonnonvarakeskuksen lausunnoissa kiinnitettiin huomiota erityisesti tuhoojavapaita alueita koskeviin sääntöihin ja toimeenpanoon. ISPM 4:n mukainen tuhoojavapaa alue on suhteellisen uusi konsepti EU:n sisämarkkinoilla ja sen toimeenpanosta on vähän kokemusta. Poikkeus oli kirjoitettu epäselvästi lausunnolla olleisiin asetuseräluonnoksiin ja nyt luonnoksiin on tarkennettu, että tuhoojavapaille alueille annettu poikkeus ei koske emokasviedokkaita ja emokasveja. Tuhoojavapailta alueilta ja muutenkin tulee aina noudattaa kasvinterveysasetusta ja sen mukaista toimijoiden omavalvontaa huolimatta siitä, mitä taimiaineistodirektiiveissä säädetään. Toimeenpanoon liittyvät kysymykset on toimitettu toimeenpanevalle viranomaiselle (Ruokavirasto) mahdollista ohjeistusta varten.

Luonnonvarakeskuksen lausunnon johdosta korjattiin sana "lohko" "eräksi", mikä korjaa vanhan käännösvirheen, eikä vaikuta itse asiaan. Muuten terminologiaan on vähän kansallisia vaikutusmahdollisuuksia, koska termit tulee EU-direktiiveistä ja niiden on oltava yhtenevä kasvinterveysasetuksen kanssa. Termejä on selitetty hedelmäkasvien osalta niin asetuksessa 398/2020 kuin asetuksessa 399/2020. Sama koskee myös lausuntoja toimenpiteistä eli siltä osin kuin on kyse direktiivin mukaisista vaatimuksista, niin MMM kiittää saamistaan kommentteista ja voi hyödyntää palautteen, jos ja kun nämä EU-vaatimukset joskus taas avataan keskustelulle uudestaan komissiossa.

Luonnonvarakeskuksen lausunnossa kiinnitettiin huomiota myös täytäntöönpanodirektiivissä (EU) 2022/2438 annettuun mahdollisuuteen pidentää siirtymäaikaa ennen 1.1.2017 tuotannossa olleen mainitun (siemenet ja siementaimet) aineiston vaatimuksille. Luonnonvarakeskuksen lausunnossa mainittuja omenapuiden perusrunkoja ei kuitenkaan tuoteta Suomessa varmennetusti ja CAC-luokan ko. siirtymäaika loppui jo 2018 (MMM 5/17), joten ei ole tarkoituksenmukaista palauttaa poikkeusta uudelleen. Nyt tehdyt muutokset omenapuiden vaatimuksiin ei koske CAC-luokkaa.

Voimaantulo

Komission täytäntöönpanodirektiivin (EU) 2022/2438 mukaisesti tässä esitetyt muutokset kansallisiin asetuksiin (399/2020; 398/2020 ja 396/2020) tulisi saattaa kansallisesti voimaan viimeistään 30.6.2023. Ehdotetut maa- ja metsätalousministeriön asetukset esitetään siten tulemaan voimaan 30.6.2023.